

กมธรรมคำชีวิต..

สมเด็จพระสังฆราช

ตั้งฉบับวันนี้เขียนในช่วงบ่ายของวันศุกร์ที่ 25 ตุลาคม 2556 อันเป็นวันแรกของการถวายอาลัยไว้ทุกข์ เนื่องในการสิ้นพระชนม์ของสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เมื่อเวลา 19.30 น. ของวันพฤหัสบดีที่ 24 ตุลาคม 2556 ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย

ต่อมาสำนักนายกรัฐมนตรีได้ออกประกาศแจ้งให้ข้าราชการไว้ทุกข์ ถวายความอาลัยเป็นเวลา 8 วัน และให้สถานที่ราชการลดธงครึ่งเสาเป็นเวลา 8 วัน ส่วนประชาชนทั่วไปนั้น แม้ทางสำนักนายกรัฐมนตรีจะมีได้แจ้งขอร้องไว้แต่ทุกคนก็พร้อมใจกันแต่งกายไว้ทุกข์ ถวายความอาลัยเป็นเวลา 8 วันเช่นเดียวกับข้าราชการทั่วประเทศ รวมทั้งผู้เขียนคอลัมน์นี้ ซึ่งเคารพนับถือและศรัทธาในพระจริยวัตร และคำเทศนา ของสมเด็จพระญาณสังวรเป็นอย่างยิ่งจึงขอร่วมถวายความอาลัยด้วยการจดบันทึกจะเขียนถึงเรื่องราวสนุกสนานไว้สัปดาห์หนึ่ง

ประกอบกับได้รับหนังสือ ชื่อ "กมธรรมคำชีวิต" ของ สมเด็จพระสังฆราช ที่จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์มติชนเนื่องในวาระ 100 ปีสมเด็จพระสังฆราชแห่งสยาม สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เมื่อ 2-3 สัปดาห์ก่อน อันเป็นหนังสือที่รวบรวม 100 ข้อธรรมะของพระองค์ท่านไว้เป็นรูปเล่มสะดวกแก่การอ่านและค้นคว้า

จึงใคร่ถือโอกาสนี้คัดลอก "กมธรรม" หรือที่สำนักพิมพ์มติชนใช้คำว่า "วลีทอง" ของเจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราช มาสู่กันอ่านอีกครั้ง เพื่อเป็นการรำลึกถึงพระองค์ท่าน และเมื่อน้อมนำวลีทองเหล่านี้ไปปฏิบัติอันจะมีผลทำให้ผู้ปฏิบัติประสบความสำเร็จ ทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป

ขอเริ่มด้วยวลีคำที่วางเรียงอยู่บนปกหลัง

ที่มีอำนาจเหนือกรรม ก็คนที่ควบคุมจิตใจตนเองได้ และตั้งมั่นแน่วแน่อยู่ในธรรม"

"ทรัพย์สินของคนตระหนี่นั้น แม้จะมีมากก็เหมือนไม่มี เพราะไม่เกิดประโยชน์แก่ตนและผู้อื่น"

"วิธีชนะโดยไม่เบียดเบียนใครเป็นความดีชั้นตรี การชนะที่เกื้อกูลเขาด้วย เป็นความดีชั้นโท การชนะความชั่วของตัวเองเป็นความดีชั้นเอก"

"คนทำชั่วแม้จะได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคนดี ก็หาได้ชื่อว่าเป็นคนดีไม่ ผู้ที่รู้และกั้นเป็นคนแรก ก็คือตัวเขื่อนั่นเอง"

"ธรรมคือมิตรประจำตน ไม่มีพรากไปจากตน จึงยอมช่วยคนอยู่เสมอ"

"ในการดำเนินชีวิต ถ้ากลัวจะต้องพบอุปสรรค ก็ทำอะไรไม่ได้ คนที่เข้มแข็งยอมไม่ยอมแพ้ เมื่อพบอุปสรรคก็แก้ไขไปด้วยจิตใจที่มุ่งมั่น"

"วิธีดับความปรารถนาและความต้องการ คือ การหัดเป็นผู้ให้บ่อยๆ ให้เสมอๆ"

"ผู้ที่ตายด้วยโรกภัยทางกายดีกว่าผู้ที่ตายแล้วในทางชื่อเสียงและคุณงามความดี โดยโรกภัยทางใจ ก็คือกิเลส"

"การได้มาซึ่งสิ่งของใดๆ ด้วยวิธีอันมิชอบ เป็นการได้ไม่คุ้มเสีย เพราะสิ่งของเหล่านั้นเมื่อถึงเวลาทั้งหมดสิ้นไป แต่ความเสียหายอันเกิดจากการทุจริตจักยังคงอยู่"

"พระพุทธองค์ทรงสอนไว้อย่างหนึ่งที่ เป็นคุณอย่างยิ่งแก่ผู้ปฏิบัติ คือทรงสอนให้อยู่กับปัจจุบัน ไม่ให้อาลัยในอดีต ไม่เพื่อฝันถึงอนาคต"

"ผู้ที่ถือเอาในทางทุจริต ถึงจะร่ำรวยก็เหมือนปลวกอ้วนเพราะกัดเสาที่ค้ำเรือน ปลวกกัดเรือนยิ่งมากยิ่งอ้วนเท่าไร เรือนก็ใกล้พังเข้าไปเท่านั้น จนอาจพังครืนลง ฉะนั้นไม่ว่าการทำตัวเป็นปลวกอ้วน"

๑๒๙ ๑๒๙ ๑๒๙

ทั้งหมดนี้เป็นตัวอย่างเพียง ๑๕ ข้อของคำเทศนาสอนใจของสมเด็จพระสังฆราชเท่านั้น ท่านที่ประสงค์จะอ่านครบทั้ง 100 ข้อธรรมะ โปรดหาอ่านได้จากหนังสือ "กมธรรมคำชีวิต สมเด็จพระสังฆราช" ที่มีวางจำหน่ายตามร้านหนังสือ

แก่การอ่านและค้นคว้า

จึงใคร่ถือโอกาสนี้คัดลอก “คณธรรม” หรือที่สำนักพิมพ์มติชนใช้คำว่า “วลีทอง” ของเจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราช มาสู่กันอ่านอีกครั้ง เพื่อเป็นการรำลึกถึงพระองค์ท่าน และเมื่อน้อมนำวลีทองเหล่านี้ไปปฏิบัติอันจะมีผลทำให้ผู้ปฏิบัติประสบความสำเร็จ ทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป

ขอเริ่มด้วยถ้อยคำที่วางเรียงอยู่ ณ ปกหลังของหนังสือ ความว่า “คนรวยที่ไม่รู้จักพอ ก็เป็นคนจนอยู่ตลอดเวลา คนจนที่รู้จักพอ ก็เป็นคนมั่งมีอยู่ตลอดเวลา”

ส่วนวลีทองอื่นๆ รวมทั้งสิ้น 100 ข้อ คงไม่สามารถคัดลอกได้ทั้งหมด ขออนุญาตคัดลอกเพียงบางประโยค บางธรรมะมาเป็นตัวอย่างดังต่อไปนี้

“คนโดยมากพากันประมาทเหมือนอย่างว่าไม่แก่ไม่ตาย น่าจะนึกถึงความแก่ความตายกันบ้างเพื่อจะได้ลดความมีมาและทำความดี”

“การขณะนั้น ท่านมุ่งให้อาษณะตนเองคือขณะจิตใจที่เฝ้าระวังของตน เพื่อที่จะรักษาและเพิ่มพูนความดีของตนให้ดียิ่งๆ ขึ้น”

“ความเคารพในธรรม ทำให้คนเป็นคนคนที่รู้มาก แต่ใช้ความรู้นั้นช่วยตนเองไม่ได้ เพราะขาดความเคารพในธรรม”

“พุทธศาสนาสอนให้เข้าใจเรื่องกรรมไม่ใช่ให้คนกลัวกรรม หรืออยู่ใต้อานาจกรรมแต่เพื่อให้ควบคุมกรรมในปัจจุบันของตน...คน

กัถเรียนยิ่งมากยิ่งอ่านเท่าไรเรียนก็ยิ่งเข้าใจเข้าไปเท่านั้น จนอาจพึงครึลง จะนั้นไม่ควรทำตัวเป็นปลวกอ้วน”

๑๔๙ ๑๔๙ ๑๔๙

ทั้งหมดนี้เป็นตัวอย่างเพียง ๑๕ ข้อของคำเทศนาสอนใจของสมเด็จพระสังฆราชท่านนั้น ท่านที่ประสงค์จะอ่านครบทั้ง 100 ข้อธรรมะ โปรดหาอ่านได้จากหนังสือ “คณธรรมคำชีวิต สมเด็จพระสังฆราช” ที่มีวางจำหน่ายตามร้านหนังสือ โดยทั่วไปในขณะนี้

นอกจากหนังสือเล่มนี้แล้ว ยังมีหนังสืออีกหลายเล่มที่กล่าวถึงพระประวัติและจริยวัตรของสมเด็จพระสังฆราช ที่จัดพิมพ์ขึ้นในวาระ 100 ปี ซึ่งล้วนแต่เป็นหนังสือที่ทรงคุณค่าและเป็นธรรมโอสภที่อ่านแล้วจะสำนึกในพระกรุณาธิคุณฯ ตลอดจนกระจำเริญในพระธรรมคำสอนของพระพุทธองค์ที่ทรงนำมาบรรยายด้วยภาษาต่างๆ ที่น่าเรียนน่ารู้ และน่าศึกษา

กล่าวโดยสรุปแม้ว่าข่าวการสิ้นพระชนม์ของพระองค์ท่านจะนำมาซึ่งความโศกเศร้าเสียใจและความอาลัยอย่างยิ่งสำหรับพุทธศาสนิกชน ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ แต่คำสอน คำเทศนา และพระจริยวัตรที่ทรงปฏิบัติอย่างงดงามมาโดยตลอด จะยังคงอยู่เป็นแนวทางให้พุทธศาสนิกชนทั้งหลายนำไปใช้ปฏิบัติ สืบทอดกันต่อไป ตราบนานเท่านาน.

“ชุม”